

PARAULA I VIDA

Germanor 2021.

«Fa més feliç donar que rebre»

A llarg de l'any, els qui ens sentim membres de la comunitat cristiana, mirem de conèixer la seva vida interior, les realitzacions, els neguits, els reptes i necessitats que hem d'afrontar com a Església, que vol dir entre tots. Creure i testimoniar la nostra fe amb amor, humilitat i convicció. La campanya de «Germanor 2021» en favor de l'Església diocesana que té lloc aquest diumenge ens vol fer adonar que **«Som allò que tu ens ajudes a ser. Amb tu, som una gran família»**. Es tracta de mirar la comunitat cristiana des de dins, no com a espectadors, ni menys encara com a crítics empedreïts, sinó com aquells que s'hi impliquen, perquè estimen el que s'hi viu i el que s'hi fa, i se'n senten membres o seguidors. «L'Església és una gran família...», canten els nois i noies a la catequesi. En el més essencial ens sentim membres del poble cristià que camina servint Déu i estimant les persones, especialment els qui més ens necessiten. I en tot som el que d'altres ens ajuden a ser.

Les paraules de Jesús «Fa més feliç donar que rebre» (Ac 20,35), desvetllen el sentit profund de la generositat. Donar fa feliç. Donant i donant-nos, ens realitzem plenament com a éssers humans i com a fills i filles de Déu. Ho han fet possible els nostres pares i la família, ho han fet possible els nostres mestres i educadors, ho estan fent els qui ens envolten i tenen cura de nosaltres, i ho fan tantes persones que ens han ajudat a ser el que actualment som. Ho hem experimentat durant la pandèmia. ¿Com retornar una mica del que hem rebut? Cadascú hi ha de pensar. La comunitat cristiana és el que entre

tots l'ajudem a ser. Per bé i per mal, ja que som una gran família de germans.

Compteu que la nostra Diòcesi d'Urgell necessita de la vostra ajuda, ja que també depèn de cadascun de nosaltres. Entre tots ho hem de fer tot, sabent que és Déu qui fa i posa el més essencial. Sant Ignasi de Loiola, de qui celebrem els 500 anys de la seva conversió, ho sintetitzava dient: «hem d'actuar com si tot depengués de nosaltres, però sabent que tot depèn de Déu». Necessitem la vostra presència i col·laboració en la celebració de l'Eucaristia i en les reunions de pregària eclesial; necessitem que hi hagi catequistes i servidors de la caritat, acompanyants dels joves i adults, voluntaris en tants camps de l'acció caritativa envers els pobres, els ancians i els malalts; i necessitem recursos econòmics que entre tots aportem, cadascú segons les pròpies possibilitats, per dur a terme l'acció pastoral en tots els camps. L'economia no és el més important, és clar, però sense els recursos necessaris, per senzills que siguin, no podem edificar la comunitat cristiana.

Gràcies per endavant per la vostra aportació en la Diada de Germanor 2021, que tant ajuda la Diòcesi. Un bell nom —«germanor»— que ens fa adonar de la fraternitat que marca la vida de l'Església. Som una família de germans. I perquè som germans, tot el que afecta a un, afecta els altres, i tot el que un és i té, en certa manera ho ha de posar al servei de tots. Estiguem segurs que Déu beneirà la generositat que ara exercim, ja que «fa més feliç donar que rebre».

† **Joan-Enric Vives**
Arquebisbe d'Urgell

ACTUALITAT

Celebrem la jornada de Germanor

Aquest diumenge 7 de novembre celebrem el Dia de l'Església Diocesana, un dia per a recordar que junts construïm una parròquia viva, compromesa, apassionada per Jesucrist i lliurada als altres. Recordem junts que la tasca de l'Església va més enllà d'un dia i d'un lloc, s'estén a moltes celebracions, activitats de suport social, a la conservació d'edificis, a la formació. En la mesura de les nostres possibilitats, cal que tots col·laborem amb la nostra parròquia, ja sigui amb temps, amb l'aportació del nostres serveis i les nostres qualitats, el nostre donatiu o la nostra pregària. La comunitat parroquial, diocesana, l'Església que com tots, en sortim més enfortits, com una gran família que s'ajuda a millorar i a fer-se present en el món.

APUNTS PER A L'ANÀLISI

Donar-ho tot

Un migdia solejat de primavera, propera ja la Pasqua, Jesús seia en el pedrís davant la sala del tresor del temple de Jerusalem. A la paret, tretze grans guixetes metàl·liques recollien els donatius que feien els fidels. Les monedes dringaven en caure a la bústia. Si eren més grans el so era més fort. Quan era un paquet de monedes el campaneig feia girar els curiosos per veure qui era el donant generós. Per a alguns donants era un moment per estarrufar-se.

Una padrineta va passar pel davant i, dissimuladament, va deixar caure dues monedes petites que no van fer cap soroll, i seguí a poc a poc el seu camí silencios.

Commogut, Jesús crida els seus deixebles i els fa notar: «Aquesta dona ha donat més que ningú» —tot assenyalant aquella dona encorbada que, com una ombra, ja girava la cantonada un bocí enllà—. Ells no s'ho podien creure. No tenia sentit. Si és aquella viuda que cada dia demana caritat a la porta del temple! Per altra part, ni pensar que Jesús fes broma entorn d'una persona humil.

Jesús ho veu d'una altra manera i els treu del dubte. La seva generositat és més gran i autèntica. Comenta: «Els altres donen del que els sobra. Ella que

ho necessitava per a viure, ha donat tot el que tenia». Quedaren en silenci, sense saber què dir. Pensaven que les obres del temple es feien gràcies als donatius dels rics. És clar que els queda molta riquesa encara per continuar la seva vida satisfeta. En canvi, la viuda no cerca honors ni prestigi. De manera callada, dona el que té, acceptant continuar en la seva pobresa.

Història edificant de l'evangeli d'avui que ens interroga a tots nosaltres. Quin és el grau de la nostra generositat? Si mirem la nostra societat del benestar

ens adonem que es perd el sentiment de compassió. Cadascú es preocupa dels seus afers. Els altres resten fora del nostre horitzó. Quan hom s'acomoda en el món del benestar cada cop s'entenen menys els problemes dels altres.

Jesús, en canvi, veu en el gest de la viuda les qualitats que ha de tenir el fidel: confiança gran en Déu, gratuïtat, generositat i amor solidari. No ens equivoquem: les persones senzilles, però de cor generós, que saben estimar sense reserves, són el millor patrimoni que tenim a l'Església. Elles són les que fan el món més humà, les que mantenen viu l'Esperit de Jesús enmig d'un món superficial i materialista.

Mn. Ramon Sàrries

PALABRA Y VIDA

Germanor 2021. «Hay más dicha en dar que en recibir»

A lo largo del año los que nos sentimos miembros de la comunidad cristiana, tratamos de conocer su vida interior, las realizaciones, las preocupaciones, los retos y necesidades que debemos afrontar como Iglesia, que significa entre todos. Creer y testimoniar nuestra fe con amor, humildad y convicción. La campaña del «Día de la Iglesia diocesana. Germanor 2021» en favor de la Diócesis que tiene lugar en este domingo, nos quiere hacer caer en la cuenta de que **«Somos lo que tú nos ayudas a ser. Contigo, somos una gran familia»**. Se trata de mirar la comunidad cristiana desde dentro, no como espectadores, ni menos aún como críticos empedernidos, sino como aquellos que se implican, porque aman lo que en ella se vive y lo que se hace, y nos sentimos miembros o seguidores. «La Iglesia es una gran familia...» cantan los niños y niñas de catequesis. En lo esencial nos sentimos miembros del pueblo cristiano que camina sirviendo a Dios y amando a las personas, especialmente a los que más nos necesitan. Y en todo somos lo que otros nos ayudan a ser.

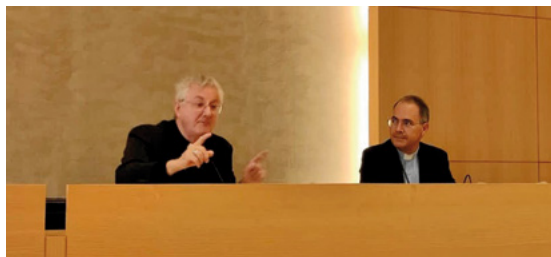
Las palabras de Jesús «Hay más dicha en dar que en recibir» (Hch 20,35), desvelan el sentido profundo de la generosidad. Dar hace feliz. Dando y dándonos, nos realizamos plenamente como seres humanos y como hijos e hijas de Dios. Lo han hecho posible nuestros padres y la familia, lo han hecho posible nuestros maestros y educadores, lo están haciendo posible los que nos rodean y cuidan, y lo hacen tantas personas que nos han ayudado a ser lo que actualmente somos. Lo hemos experimentado durante la pandemia. ¿Cómo devolver algo de lo que hemos recibido? Cada uno tiene que pensarlo. La comunidad cristiana es lo que entre todos le ayudamos a ser. Para bien y para mal, ya que somos una gran familia de hermanos.

Contad con que nuestra Diócesis de Urgell necesita de vuestra ayuda, ya que esto también depende de cada uno de nosotros. Entre todos lo tenemos que hacer todo, sabiendo que es Dios quien hace y pone lo más esencial. San Ignacio de Loyola, de quien celebramos los 500 años de su conversión, lo sintetizaba diciendo: «debemos actuar como si todo dependiera de nosotros, pero sabiendo que todo depende de Dios». Necesitamos vuestra presencia y colaboración en la celebración de la Eucaristía y en las reuniones de oración eclesial; necesitamos que haya catequistas y servidores de la caridad, acompañantes de los jóvenes y de los adultos, voluntarios en tantos campos de la acción caritativa con los pobres, los ancianos y los enfermos; y necesitamos recursos económicos que entre todos aportamos, cada uno según las propias posibilidades, para llevar a cabo la acción pastoral en todos los campos. La economía no es lo más importante, está claro, pero sin los recursos económicos necesarios, por sencillos que sean, no podemos edificar la comunidad cristiana.

Gracias de antemano por vuestra aportación en la Jornada de la Iglesia Diocesana «Germanor» 2021, que tanto ayuda a la Diócesis. Un bello nombre —«germanor»/fraternidad— que nos remite a la fraternidad que marca la vida de la Iglesia. Somos una familia de hermanos. Y porque somos hermanos, todo lo que afecta a uno, afecta a los demás, y todo lo que uno es y tiene, en cierto modo lo debe poner al servicio de todos. Estemos seguros de que Dios bendecirá la generosidad que ahora ejercemos, ya que «hay más dicha en dar que en recibir».

† Joan-Enric Vives
Arzobispo de Urgell

Inici de l'Escola de Formació Permanent a Balaguer

L'Escola de Formació Permanent del Bisbat d'Urgell ha tornat al seu format presencial, i el dissabte 9 d'octubre va iniciar el curs 2021-2022 en un encontre al Santuari del Sant Crist de Balaguer. Aquest ja és el 12è curs de l'Escola, que està dirigida per Mn. Antoni Elvira, Vicari episcopal i Delegat

de Catequesi, i per Mn. Emili Villegas, Delegat de Litúrgia. Enguany s'imparteix el 1r del Curs Bàsic, cíclic, més bíblic, que va comptar amb la presència de Mn. Ramon Sàrries, i un 2n Curs d'aprofundiment dedicat a l'Art Cristià, concretat en el nostre Bisbat d'Urgell, i que va comptar amb la lliçó primera inaugural de l'Escola amb el professor Mn. Jaume Mayoral, que va parlar de la «Introducció general a l'Art Cristià».

L'Arquebisbe d'Urgell va estar present a la ponència de Mn. Mayoral i va presidir l'Eucaristia, i els acompanyà en el dinar de germanor posterior. En les seves paraules, remarcà la necessitat que tots a l'Església tenim que formar-nos contínuament, en una formació permanent, i l'Escola és un bon instrument.

Benedicció de la creu de terme a Ossó de Sió

El diumenge 10 d'octubre, el poble d'Ossó de Sió va celebrar la seva Festa Major en honor de la Mare de Déu del Remei. Després de la celebració de l'Eucaristia i cantats els goigs en honor de la Verge del Remei, va tenir lloc a la plaça major la benedicció de les obres de restauració de la creu de terme, un acte que va comptar amb els veïns d'Ossó, així com d'altres persones arrelades al poble i que van participar de la festa. Tot coincidint també en el calendari amb les Jornades Europees de Patrimoni que tenien lloc arreu d'Europa.

La creu d'Ossó de Sió és una creu datada l'any 1713, data que resta encara avui gravada a la cara frontal del sòcol. Aquest, en forma de dau estriat, està sostingut per l'ajuda de quatre graons piramidals. Tant l'arbre com el nus són octogonals. Aquest últim està esculpit amb vuit sants, els quals estan protegits per arcs de mig punt.

L'Alcalde, Il·lm. Sr. Antoni Gilabert, va adreçar unes paraules a la gent que omplia la plaça, i va recordar la importància de salvaguardar el patrimoni cultural i artístic d'Ossó per a les diferents generacions del poble, des de la gent més gran fins als més joves. Va explicar les actuacions que s'han fet per a la seva restauració. Abans del ritual de la benedicció, Mn. Jaume Mayoral que estava acompanyat del Gmà. Joaquim Cifuentes que col·labora en el servei

pastoral de la Parròquia d'Ossó de Sió, va adreçar unes breus paraules als veïns on va recordar la importància d'estimar les arrels del poble, i també de guardar i difondre el ric patrimoni cultural i artístic dels petits pobles de la Ribera del Sió. També va recordar que la creu, des de la plaça, mira el poble per guardar-lo i ajudar-lo, com ha fet des del segle XVIII en aquesta població riberenca.

Després, seguint el ritual, es va passar a beneir la creu, un sentit i emocionant aplaudiment per part dels assistents va cloure l'acte, que agraïen així la feina feta des de l'Ajuntament i amb la col·laboració d'altres institucions.

TWITTER DEL PAPA FRANCESC

@Pontifex: «La caritat és el cor palpitant del cristià. Així com no es pot viure sense el batec del cor, tampoc es pot ser cristià sense caritat» (25 de juny).

@Pontifex: «La caritat, viscuda seguint les petjades de Crist, mostrant atenció i compassió per cada persona, és l'expressió més alta de la nostra fe i de la nostra esperança» (26 de juny).

@Pontifex: «Si som dòcils a l'amor, l'Esperit Sant, que és l'amor creatiu de Déu i posa harmonia a la diversitat, obrirà el camí a una fraternitat renovada» (28 de juny).

@Pontifex: «Com els paisans de Jesús, correm el risc de no reconèixer-lo. És més còmode un déu abstracte, distant, que no es fica en les situacions. Però Déu s'ha encarnat: humil, tendre, amagat, es fa proper a nosaltres habitant la normalitat de la nostra vida quotidiana» (4 de juliol).

10 anys de la beatificació de la Mare Janer

En la celebració dels 10 anys de la beatificació de la Mare Anna Maria Janer i Anglerill, el passat 8 d'octubre, a la Parròquia de Santa Maria de Cervera (Solsona) va tenir lloc una Eucaristia d'acció de gràcies presidida per l'Administrador apostòlic del Bisbat de Solsona, Mons. Romà Casanova, i concelebrada per l'Arquebisbe d'Urgell, Mons. Joan-Enric Vives. Al final de la Missa, l'Arquebisbe d'Urgell va ser el qui va dur a terme la benedicció de la nova imatge de la Beata Anna Maria Janer.

El 8 d'octubre de 2011, la nostra diòcesi d'Urgell va viure un moment històric, amb la celebració d'un acte multitudinari a La Seu d'Urgell per la beatificació d'Anna Maria Anglerill, la dona que impulsà, a demanda del Bisbe Caixal, el Sant Hospital de La Seu d'Urgell, ciutat on fundà l'Institut de Germanes de la Sagrada Família d'Urgell. Aquella celebració tan simbòlica, en un enviat de grans dimensions, adequat per a l'esdeveniment, fou presidida pel llavors Prefecte de la Congregació per a les Causes dels Sants, Emm. Sr. Card. Angelo Amato.

En record d'aquesta dona excepcional, ha quedat situada, en una capella de l'església parroquial de Santa Maria de Cervera, des del passat 8 d'octubre, una escultura que la representa en mida natural portant a coll un infant nu com a signe de la seva dedicació envers els infants i joves més marginats i deixant-se abraçar per un ancià com a signe de la seva caritat envers els més necessitats.

Mons. Romà Casanova explicà, a la seva homilia, com la Beata Anna Maria Janer (1800-1885) va néixer a la ciutat de Cervera el 18 de desembre de l'any 1800, i el dia següent ja va rebre la gràcia del baptisme. A la llar familiar, profundament cristiana, va aprendre a conjuar la vida de pietat amb la sol·licitud pels pobres i els malalts, als quals visitava freqüentment a l'hospital de Castelltort de Cervera.

La seva familiaritat amb el sofriment humà i amb les germanes de la caritat, que allà s'encarregaven dels malalts i d'una escola de nenes necessitades, va fer que aviat sentís la crida del Senyor a seguir-lo dins d'aquella comunitat de Verges de la caritat, consagrades a servir Crist en els malalts i els pobres. El 1819 va entrar com a Germana de la Caritat a l'hospital de Cervera, on va romandre durant 17 anys ininterromputs lliurada a la cura dels malalts, i a l'educació de les nenes, exercint el càrrec de mestra de novícies i de superiora. Foren moments especialment difícils, marcats per les anomenades guerres carlines, que eren guerres civils que van ensangonar la història d'Espanya del segle XIX, i per les seqüeles que van acompanyar-les:

morts, destruccions, fam i pestes. Anna Maria Janer es va consagrar amb total dedicació a l'assistència de les víctimes de la guerra: gent gran, vídues, orfes, ferits i malalts. L'any 1849 s'obrí en la seva vida un nou camp d'acció quan es va oferir com a voluntària per a treballar com a Germana en una altra institució de caritat, la Casa de Misericòrdia de Cervera, que acollia les nombroses víctimes de la guerra. Durant deu anys va atendre amorosament els orfes d'aquella casa, els nens de famílies molt pobres, els joves discapacitats sense esperança i els ancians.

El 1858, el Bisbe d'Urgell, Mons. Josep Caixal i Estradé, que la coneixia del seu temps de professor de teologia a Cervera, va demanar a la Mare Janer que es fes càrrec de la direcció del Sant Hospital de La Seu d'Urgell. I el 29 de juny de 1859, arribà amb dues postulants a La Seu, on fundà l'Institut de Germanes de la Sagrada Família d'Urgell. El mes d'agost va presentar al Bisbe la regla de vida de les germanes i el 1860 va rebre l'aprovació diocesana del nou Institut dedicat a l'assistència de malalts i pobres, i a l'ensenyament de la infància i de la joventut marginada, sempre veient-hi en ells el rostre de la persona de Jesucrist. Va fundar escoles, hospitals i cases de caritat a les diòcesis d'Urgell, Solsona i Barcelona. Mons. Casanova subratllà com la Beata Anna Maria Janer esdevingué una llum del Senyor en aquell convuls segle XIX amb la seva vida dedicada tota ella a estimar i servir. «Estimar-te i servir-te sempre i en tot» —deia ella— a Déu Nostre Senyor a qui la Mare Janer veia en cada germà.

La celebració fou concelebrada també pel Rector de la Parròquia de Cervera, Mn. Xavier Romero, i altres preveres vinculats amb l'Institut. Hi van participar les Germanes de l'Institut de la Sagrada Família d'Urgell, encapçalades per la Superiora general de l'Institut, Mare Laura Garione, les Germanes del Consell General i nombroses religioses i nombrosos fidels, vinculats a les diverses obres apostòliques de l'Institut, com l'ensenyament o el servei als malalts. També hi va assistir el Paer en cap de Cervera, Il·lm. Sr. Joan Santacana i Vélez, així com la Sra. Rebeca Muñoz Carrilero, autora de la nova escultura de la Mare Janer que fou beneïda per Mons. Vives al final de la celebració eucarística.

LECTURES DE LA MISSA DIÀRIA I SANTORAL

8. ■ Dilluns (lit. hores: 4a setmana) [Sa 1,1-7 / Sl 138 / Lc 17,1-6]. Sant Severià, Carpòfor i Victorià, coneguts per màrtirs coronats; sant Deodat I, papa (615-618).

9. □ Dimarts [Ez 47,1-2.8-9.12 (o bé: 1Co 3,9b-11.16-17) / Sl 45 / Jo 2,13-22]. Dedicació de la Basílica del Laterà. Festa del Sant Crist de Balaguer.

10. □ Dimecres [Sa 6,1-11 / Sl 81 / Lc 17,11-19]. Sant Lleó el Gran, papa (tosca, 440-461) i dr. de l'Església; sant Andreu Avel·lí (†1608), bisbe, prev. teatí.

11. □ Dijous [Sa 7,22-8,1 / Sl 118 / Lc 17,20-25]. Sant Martí de Tours (†397), bisbe, abans monjo, originari de Pannònia; sant Menna, oficial siríac mr. (Alexandria, s. III).

12. ■ Divendres [Sa 13,1-9 / Sl 18 / Lc 17,26-37]. Sant Josafat, bisbe coadjutor de Pòlozk i mr. (1623) per la unitat dels cristians; sant Emilià (Millán) de la Cogolla, ermità a la Rioja.

13. ■ Dissabte [Sa 18,14-16;19,6-9 / Sl 104 / Lc 18,1-8]. Sant Leandre, bisbe de Sevilla (s. VI); sant Dídac (Diego) d'Alcalà, rel. franciscà a Sevi-

lla (†1463); sant Estanislau de Kostka, rel. jesuïta.

14. ■ Diumenge vinent, XXXIII de durant l'any (lit. hores: 1a setmana) [Dn 12,1-3 / Sl 15 / He 10,11-14.18 / Mc 13,24-32]. Sant Serapi, primer màrtir mercedari; sant Josep Pignatelli, prevere jesuïta; santa Veneranda, vg.

Diumenge XXXII de durant l'any (B)

COMENTARI

«Aquesta viuda ha donat tot el que tenia»

Què diferent és la mirada de Déu de la nostra: allà on nosaltres hi veiem problemes, dificultats, pobresa, els ulls de Déu hi descobreixen un món diferent. Ho veiem a l'evangeli. Comença subratllant com agradava als mestres de la llei de ser els primers, *que la gent els saludava a les places, que els facien ocupar els primers seients a les sinagogues i els primers llocs a taula*; a més s'aprofiten de la gent pobre i senzilla: *devoren els béns de les viudes...* En contrast amb aquest orgull, amb aquesta afany de diners (fins i tot a costa dels pobres) emergeix la figura d'una *pobra viuda que va tirar al tresor del temple dues monedes de les més petites*. Amb criteris humans i econòmics diríem que va tirar una misèria; en canvi, *molts rics tiraven molt*: nosaltres valorarem aquests; amb els seus diners podríem fer moltes coses; en canvi, amb els de la viuda... Però què diu Jesús: *Aquesta viuda pobre és la que ha donat més de tots!* Ho explica clarament: *Els altres han donat del que els sobrava, però ella que ho necessitava per a viure ha donat tot el que tenia*, és a dir, ha donat no el que li sobrava (com els rics) sinó la seva mateixa vida, perquè s'ha quedat sense res per viure.

Una cosa semblant veiem a la primera lectura. Altra vegada, una viuda que no té gairebé res: *Només tinc un grapat de farina i una mica d'oli... anava a fer pa per a mi i per al meu fill... ens el menjarem i morirem de fam*. Elies li demana: *Primer fes un panet per a mi*, Ella se'l creu i... *no es va buidar el pot de la farina ni s'abaixà l'oli de la gerra*. S'ha fiat de Déu i Déu canvia la misèria de la viuda a punt de morir en una abundància de pa i oli. La carta als hebreus subratlla la diferència entre els grans sacerdots i Crist: *aquells entren cada any al santuari*; Crist, en canvi *no s'ha d'ofrir moltes vegades*: diferència abismal entre Crist i els homes, entre Déu i nosaltres.

Quina és la nostra mirada, sobre les persones, les seves actuacions, les seves ofrenes? Ens fiem de Déu? Donem del que ens sobra o del que necessitem?

Mn. Jaume Pedrós

▶ Lectura del primer llibre dels Reis (1Re 17,10-16)

En aquell temps el profeta Elies se n'anà a Sarepta. Quan arribà a l'entrada del poble hi havia allà una viuda que recollia llenya. Elies la cridà i li digué: «Porta'm, si et plau, una mica d'aigua per beure.» Mentre l'anava a buscar, Elies la tornà a cridar i li digué: «Porta'm, també, un tros de pa.» Ella respongué: «Per la vida del Senyor, el teu Déu, et juro que no en tinc gens. Només tinc un grapat de farina i una mica d'oli. Ara estava recollint aquests branquillons i anava a fer pa per a mi i per al meu fill. Ens el menjarem i després morirem de fam.»

Elies li respongué: «No tinguis por. Fes-ho tal com dius, però primer fes un panet per a mi i dona-me'l. Després ja en faràs per a tu i per al teu fill. Això diu el Senyor, Déu d'Israel: No es buidarà el pot de la farina ni s'abaixarà l'oli de la gerra fins al dia que el Senyor enviarà la pluja al país.» Ella va fer tal com Elies li havia dit, i durant molts dies, tant ella com la seva família van poder menjar: no es va buidar el pot de la farina ni s'abaixà l'oli de la gerra, tal com el Senyor ho havia dit per boca d'Elies.

▶ Salm responsorial (145)

R. *Lloa el Senyor, ànima meva.*

El Senyor, que es manté fidel per sempre, / fa justícia als oprimits, / dona pa als qui tenen fam. / El Senyor deslliura els presos.

El Senyor dona la vista als cecs, / el Senyor redreça els vençuts. / El Senyor estima els justos; / el Senyor guarda els forasters. R.

Manté les viudes i els orfes, / i capgira els camins dels injustos. / El Senyor regna per sempre, és el teu Déu, / Sió, per tots els segles. R.

▶ Lectura de la carta als cristians hebreus (He 9,24-28)

Crist no ha entrat en aquell santuari, a imatge del veritable, fet per mà d'homes, sinó que ha entrat al cel mateix, i s'ha presentat davant Déu per nosaltres. El gran sacerdot entra cada any al santuari amb una sang que no és la seva. Crist, en canvi, no s'ha d'ofrir moltes vegades, altrament hauria hagut d'anar sofrint la seva passió des de la creació del món. De fet no ha aparegut fins ara, a la fi dels temps, a oferir-se ell mateix una sola vegada, com a víctima per abolir el pecat. Els homes morim una sola vegada, i després de la mort ve el judici. Semblantment el Crist va ser ofert una sola vegada, quan va prendre damunt seu els pecats de tots. Després tornarà a revelar-se, no ja per raó dels pecats, sinó per salvar aquells qui esperen el moment de rebre'l.

▶ Lectura de l'Evangeli segons sant Marc (Mc 12,38-44) (Versió abreujada)

En aquell temps, Jesús, estant assegut al temple, davant la sala del tresor, Jesús mirava com la gent hi tirava diners. Molts rics hi tiraven molt, però vingué una viuda pobre que hi tirà dues monedes de les més petites. Jesús cridà els deixebles i els digué: «Us dic amb tota veritat que aquesta viuda pobre és la que ha donat més de tots; els altres han donat del que els sobrava, però ella, que ho necessitava per a viure, ha donat tot el que tenia.»

▶ Lectura del primer libro de los Reyes (1Re 17,10-16)

En aquellos días, se alzó el profeta Elías y fue a Sarepta. Traspasaba la puerta de la ciudad en el momento en el que una mujer viuda recogía por allí leña. Elías la llamó y le dijo: «Tráeme un poco de agua en el jarro, por favor, y beberé». Cuando ella fue a traérsela, él volvió a gritarle: «Tráeme, por favor, en tu mano un trozo de pan». Ella respondió: «Vive el Señor, tu Dios, que no me queda pan cocido; sólo un puñado de harina en la orza y un poco de aceite en la alcuza. Estoy recogiendo un par de paños, entraré y prepararé el pan para mí y mi hijo, lo comeremos y luego moriremos». Pero Elías le dijo: «No temas. Entra y haz como has dicho, pero antes prepárame con la harina una pequeña torta y tráemela. Para ti y tu hijo la harás después. Porque así dice el Señor, Dios de Israel: "La orza de harina no se vaciará, la alcuza de aceite no se agotará, hasta el día en que el Señor conceda lluvias sobre la tierra"». Ella se fue y obró según la palabra de Elías, y comieron él, ella y su familia. Por mucho tiempo la orza de harina no se vació ni la alcuza de aceite se agotó, según la palabra que había pronunciado el Señor por boca de Elías.

▶ Salmo responsorial (145)

R. *Alaba, alma mía, al Señor.*

El Señor mantiene su fidelidad perpetuamente, / hace justicia a los oprimidos, / da pan a los hambrientos. / El Señor liberta a los cautivos. R.

El Señor abre los ojos al ciego, / el Señor endereza a los que ya se doblan, / el Señor ama a los justos. / El Señor guarda a los peregrinos. R.

Sustenta al huérfano y a la viuda / y trastorna el camino de los malvados. / El Señor reina eternamente, / tu Dios, Sión, de edad en edad. R.

▶ Lectura de la carta a los Hebreos (Heb 9,24-28)

Cristo entró no en un santuario construido por hombres, imagen del auténtico, sino en el mismo cielo, para ponerse ante Dios, intercediendo por nosotros. Tampoco se ofrece a sí mismo muchas veces como el sumo sacerdote, que entraba en el santuario todos los años y ofrecía sangre ajena. Si hubiese sido así, tendría que haber padecido muchas veces, desde la fundación del mundo. De hecho, él se ha manifestado una sola vez, al final de los tiempos, para destruir el pecado con el sacrificio de sí mismo. Por cuanto el destino de los hombres es morir una sola vez; y después de la muerte, el juicio. De la misma manera, Cristo se ofreció una sola vez para quitar los pecados de todos. La segunda vez aparecerá, sin ninguna relación al pecado, para salvar a los que lo esperan.

▶ Lectura del santo Evangelio según san Marcos (Mc 12,38-44) (Versión abreviada)

En aquel tiempo, Jesús, estando sentado enfrente del tesoro del templo, observaba a la gente que iba echando dinero: muchos ricos echaban mucho; se acercó una viuda pobre y echó dos moneditas, es decir, un cuadrante. Llamando a sus discípulos, les dijo: «En verdad os digo que esta viuda pobre ha echado en el arca de las ofrendas más que nadie. Porque los demás han echado de lo que les sobra, pero esta, que pasa necesidad, ha echado todo lo que tenía para vivir.»